

10 anys d'una Revista són molts d'anys, malgrat que els dies, les hores i els minuts siguin els mateixos que qualsevol altres 10 anys.

I aquesta dècada —setembre de 1977 a 1987— és més densa, més complexa i més difícil, però també més interessant i estimulante; i això és així, no perquè ho diguem noltros, sino perquè pocs períodes de la nostra vida ens han fet viure amb tanta força aires de canvis polítics, socials, ideològics i, per extensió, educatius.

El valor relatiu del temps, en funció de les circumstàncies, se manifesta en aquest número que ara encetam i que a la vegada conclou una trajectòria, un periple, una tasca: la d'uns homes i dones, professionals i/o relacionats amb l'ensenyament, que al llarg d'aquests anys han fet possible que ara tinguem l'ocasió de celebrar els deu anys d'una Revista, que també ho són d'un Sindicat.

El primer número de PISSARRA (1 al 15 IX 77) s'obria amb un títol tan significatiu com *Ja som legals!*, que avui ens pot sonar a prehistòric

i no ho és. A l'editorial d'aquell número, *Nuestro Sindicato*, es parlava d'unificació del que avui anomenam sectors d'ensenyança, i, sobretot, d'unitat d'acció. Era tota una definició i un anunci del que se volia fer, una declaració pragmàtica defensant principis de Sindicat unitari, democràtic, independent, autònom... Des d'aleshores diferents raons, pretextes, subterfugis han fet canviar moltes idees a molts dels que durant deu anys han lluitat per aquest projecte utòpic? Dins el calaix de l'oblit i de la renúncia, de l'egoisme i dels interessos inconfessats han quedat arxivats per a sentència del temps i de la memòria col·lectiva tot el que s'ha fet i el que queda pendent.

Es, per tant, el d'avui, un exercici ben profitós per recuperar el temps i el record de milers d'anècdotes que ens obligaran a enfrontar-nos amb noltros mateixos, i ens exigiran una anàlisi seriosa del que hem deixat de fer per aconseguir tot allò que es posava al primer número.

Rellegir avui els 42 números és, a més de repassar la història, un deure ètic i professional —sortats els que tinguin la col·lecció completa— amb noltros mateixos, i la nostra realitat. Potser d'aquí a deu anys més ja no en tinguem l'ocasió; o pitjor encara, el rovell de les neurones ens hagi esclerotitzat a tots definitivament, i no ens permeti arribar més enllà de les nostres febleses personals i promocions professionals: petites debilitats de renúncia quotidiana i malifetes de la nostra mala consciència "petit-burgesa".

D'aquell Butlletí quinzenal a l'actual Revista més o manco trimestral —amb silencis i buits temporals— han passat deu anys que són història d'un temps viscut amb goig i ràbia, d'unes persones enfilades al carro de la lluita per la reivindicació i pel progrés, i d'altres que no han aguantat els sotrats del camí.

En definitiva, aquests deu anys no tornaran, maldament els dies, les hores i els minuts siguin els mateixos.

14 PISSARRS AL TEMPS DE LA UCD

El període de la meua vinculació més directa amb la revista PISSARRA començà en el seu número 12 corresponent al mes d'Abril de 1978, i acabà el 25, el mes de Març de 1980. Tot això coincidí, bàsicament, amb la meua feina al Sindicat com a Delegat del Sector d'ensenyança Privada i, posteriorment, com a membre electe de la Comissió Executiva.

La revista PISSARRA ja s'editava des de Setembre de 1977. Era un Butlletí amb flaire de "vietnamita",

amb aquell caire comú a les publicacions no-oficials dels anys 60-70, fetes amb més voluntat que medis, amb més desitjos que experiència.

Naturalment, aquell primer 'meu' PISSARRA no va representar res de nou. Als exemplars de museu que es conserven pot comprovar-se que la seva portada mostrava una reglera d'al.lots amb el cap obert, dins el qual una mà anònima hi anava ficant llibres, des de dalt. Davall, d'acord amb els gustos del disseny a la post-dicta-

dura, podia veure's una massa de gent —ensenyants sense dubte— que mostraven unes pancartes on es llegia "Más aulas, menos jaulas" i una altra, a joc, que proclamava: "cap a la qualitat de l'ensenyament, mestres en lluita" (sic).

Era llavors que acabava una llarga vaga de mestres estatals recolzada —encara bufaven vents d'unitat— per un ampli ventall de sindicats, alguns ja desapareguts com el SU o la CSUT. En les pàgines d'aquell PISSARRA

es valorava com un èxit aquesta vaga i es parlava també del Primer de Maig, del procés de negociació del Conveni de Privada, de les paradoxes del Magisteri...

Responent a una comprensible vocació didàctica, se'ns explicava també "què és un Sindicat", tot defensant el model d'un sindicalisme de participació en front d'un altre purament gestionari, invocant la consciència de classe dels treballadors per espantar el fantasma del "grogisme" sindical.

Fou també llavors que aparegueren algunes firmes que arribarien a ser habituals, com Genoides o Joanot Colom, completades posteriorment amb les d'Es Corcó, Diògenes, Uno-Cinco, Jerjes, El Sen Boira... Fins i tot un "Yellow Submarine" que mai no va sortir a la superfície. Aquests noms, que responien a inspiracions humorístiques, èpiques-obreristes o folklòriques, segons els casos, amagaven potser una por justificada als "acomiadaments ideològics" d'algunes escoles privades o, tal vegada, un cert regust per la clandestinitat recentment viscuda.

Clar que també hi havia noms i llinatges —a voltes només un dels dos—: Pere Rios, Paco Amaya, Chon, Palmer,...

Els 15 números que marquen el meu pas per PISSARRA coincideixen amb esdeveniments polítics tan importants com els Pactes de la Moncloa, la discussió i aprovació de la Constitució, l'Estatut de Centres, etc. Fou l'època de les esperances del post-franquisme i també del "desencanto", de la lluita per un sindicalisme unitari entre els sindicats de classe, de la reivindicació —i encara hi som— d'eleccions sindicals a l'ensenyament estatal i d'una altra —avui mig arreconada— sobre el Cos Únic d'Ensenyants, de la formulació d'un concepte progressista de llibertat d'ensenyança lligat a la llibertat de les parts implicades en l'edu-

cació en front de la formulació mercantilista i reaccionària de la dreta...

El no. 14 de PISSARRA va representar una fita important, en començar a ser imprès. La penúria de col·laboradors —que no la de llur qualitat, consti— va continuar essent la tònica.

Els Butlletins de Novembre i Desembre del 78 recolliren amb detall la celebració del Primer —i únic fins ara— Congrés del STEI, tot publicant a més a més, les alternatives Sindical i Educativa resultants d'aquest. Entre les nombroses adhesions a aquell Congrés figuraren les de CCOO i FETE-UGT, aquest darrer manifestant la seva decisió —fins ara no materialitzada— d'entrar a treballar al STEI.

Aquests 14 PISSARRA que vaig seguir de prop són, en definitiva, els de l'època de la UCD, dels inefables ministres Caverio i Otero i dels delegats Puerto i Villalba; de l'organització de l'Escola d'Estiu per l'STEI, l'any 79; de les vagues contra l'Estatut de Centres de la UCD...

Repasar les pàgines d'aquells PISSARRA és un exercici que aconsell i que és útil per veure'ns tots plegats amb una certa distància irònica. Però també per repensar el que som i el que volem, i el que és possible no segons el pragmatisme de moda, sinó a partir de la nostra capacitat de posar-nos d'acord i actuar. Pot ajudar, potser, a recuperar els nostres vells motius: l'escola en català i arrelada al medi, el cos únic d'ensenyants, la unitat sindical; a tenir "sempre al cor la idea d'Itaca" i recordar, amb Kavafis, que l'objectiu és important, però ho és sobretot pel viatge que ens imposa.

Albert Catalán

PISSARRA, 10 ANYS 10 PENSAMENTS

1. Pensament introductori. Això permetrà una repetició de coses que sempre dic o sent dir. No seran 9 pensaments de gran envergadura sinó cosetes senilles que voldrien refrescar i commoure una mica les nostres consciències (professionals) i anar eixermant el camí cap a una educació de qualitat que darrerament té moltes tanyades ensopegadores.

2. Les transferències educatives. Són una exigència democràtica. La gestió uniformitzadora des d'un eix central és contradictori amb una educació basada en la realitat (sempre diferenciadora, variada i desigual). Manca molta feina d'anàlisi i de mesures encoratjadores per respondre a les necessitats d'unes illes amb diferències notables entre i a dins elles (de cultura, d'origen, de classe social).

3. Un estudi de l'educació a Balears. Això va emparentat amb el pensament anterior. El coneixement d'una cosa encara no està passat de moda. Els estudis existents són insuficients. Hi ha massa informació "morta" (dins calaixos i computadores) i cal tractar-la i afegir-ne (endemés d'interpretar-la) per ser una guia per a l'acció.